Poštnina plačana v gotovini.

Posamezna številka 1·50 Din.

Delavsko-kmetski list.

Ne dajte se ukloniti nobenemu nasilju! Ne dajte se zmešati po nobenih lažeh! Vztrajajte! Mislite! Delajte! Agitirajte! Delavsko-kmetski republikanski blok mora združiti glasove vseh delavcev in republikanskih kmetov! Dovolj je bilo trpljenja in hlapčevstva v teh 6 letih. Zbudimo se!

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrtletno 15 Din.
Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 9/II.

Leto II. LJUBLJANA, 15. januarja 1925. Stev. 3.

Revija

Zapiski Del.-K. Matice

se ni priložila onim naročnikom, ki niso plačali naročnine do 1. januarja 1925 in imajo pri naslovu moder križec.

Čim plačajo zaostali dolg, se jim bodo Zapiski dostavili. UPRAVA.

Le vkup, uboga gmajna!

Tako so klicali naši pradedi, ko so se pripravljali na to, da se osvobodijo jarma graščakov in valpetov. Kresovi in klic: Le vkup, uboga gmajna! — so zbrali skupaj vse zatirane kmete proti grozeči nevarnosti.

Danes sicer ni več onih oblastnih graščakov, kot so bili nekdaj. A nadomestiti so jih novi, še hujši. Pod svoje kremplje so spravili vse: tovarne, zemljo, državo, banke, denar, šole, luč, vodo, ljudi, vse... Kmet ni več izkoriščan tako, kot je bil nekdaj; zato ga pa izkoriščajo na bolj premeten način. Razen precejšnjih izjem ima večina kmetov danes svojo zemljo in ne obdeluje več graščakove, po njem ne poje več valpetov bič. A zato poje nad njim še hujši bič — draginje. Kmet ima le na videz svojo zemljo: a polno pridelkov mora dati gospodi v podobi davkov, v podobi visokih obrestnih posojil itd. Sin mora v vojsko, če to hočejo oblastniki. Veleposestva so še ostala. Meščanske stranke in tudi klerikalci ter Prepeluhovci nočejo nič slišati o pošteni agrarni reformi. Doslej je imel kmet vsaj še nekaj političnih pravic. Sedaj so razpustili hrvaško, makedonsko in druge kmečke stranke in organizacije, tako kot so razpustili delavske. Gospoda hoče vzeti tako kmetom kot delavcem zadnje pravice. Klerikalci si kot Poncij Pilat perejo roke in pravijo: To dela z vami srbska gospoda, mi smo proti temu. Ali klerikalni voditelj Korošec je bil tisti, ki je, ne da bi vprašal slovenske kmete in delavce, romal pred šestimi leti v Beograd in nas prodal srbski gospodi. S to gospodo je sedel dolgo časa skupaj v vladi in *klerikalci so tudi krivci za današnja preganjanja kmetov in delavcev.*

Pa oblastniki ne postopajo z nami tako samo v Jugoslaviji. Tudi v *Bolgariji, Rumuniji, Italiji, Poljski, v vseh obmejnih državah sovj. Rusije* vlada največje nasilje nad delavci in kmeti.

Zakaj je buržuazija pripravila splošen komplot proti delovnemu ljudstvu. Kaj hoče s tem doseči?

Gospoda ve, da je na smrt obsojena. Ali ona si skuša podaljšati svoje življenje na ta način, da vlada nad ljudstvom z ognjem in mečem, dokler se še da. Da bi pa to bilo mogoče — hoče *ne samo SHS —, ampak svetovna buržuazija, da uniči veliko delavsko-kmetsko državo — Rusijo, najmočnejši steber in upanje vseh zatiranih.*

*

Vsak dan prihajajo nove vesti o pripravljanju pohoda na unijo sovjetskih republik. Vse to vodi *angleška* buržuazija, ki je tako priljubljena Prepeluhu. Za njenim hrbtom stoji *ameriški* kapital. Teror v Jugoslaviji, na Balkanu, v Italiji, v vseh obmejnih državah sovjetske Rusije — vse to je v zvezi z bojnim pohodom proti 130-milijonski vzhodni delavsko-kmetski republiki.

Od konca svetovne vojne pa do danes še ni stal delavski in kmetski razred pred tako nevarnostjo, kot stoji sedaj. Svetovni kapital pripravlja križarsko vojno proti delovnemu ljudstvu, proti delavsko-kmečki Rusiji. Razpuščanje delavskih organizacij, razpust HRSS in druga nasilja imajo za namen, *da zlomijo v delovnem ljudstvu odporno silo,* da bi mogli služiti delavci in kmetje kot *topovska hrana* proti proletarski Rusiji. Kajti kapitalisti računajo: Če uničimo sovjetsko Rusijo, potem uničimo za dolgo časa zadnje svoboščine delovnega ljudstva in se bomo lahko še zabavali in rajali na uklonjenih tilnikih tovarniških in poljedelskih sužnjev.

Vse zavisi od delavcev in kmetov samih, vse zavisi od tega, ali se bodo v najhujši uri nevarnosti zavedli ali ne.

In tu moramo obstati! Mi ne smemo postati biriči ruskega delovnega ljudstva!

Zato si pa morajo delavci in kmetje Slovenije in vseh dežel podati bratsko roko in se strniti proti skupnemu sovražniku v skupno bojevno zvezo.

Kandidatna lista
Delavsko-Kmetskega Republikanskega Bloka

za volilno okrožje **Maribor-Celje** (Štajersko).

Nosilec liste:

Makuc Ivan, železničar v pokoju, Ljubljana.

Okraj **Brežice:**

Kandidat: *Drstvenšek Andrej,* kurjač, Rajhenburg.
Namestnik: *Martinšek Ivan,* kmet, Vrhovo 26, p. Radeče.

Okraja **Konjice** in **Dol. Lendava** (vezana):

Kandidat: *Napret Anton,* posestnik, Sv. Katarina, p. Trbovlje.
Namestnik: *Hruševar Alojz,* rudar, Retje 118, p. Trbovlje I.

Okraja **Ormož** in **Ljutomer** (vezana):

Kandidat: *Razboršek Ciril,* mizar, Maribor, Plinarniška ulica.
Namestnik: *Medved Franc,* rudar, Sv. Lenart 183, p. Hrastnik.

Maribor, levi in desni breg (vezana):

Kandidat: *Teršek Ignac,* kovinar, Maribor, Rajčeva ul. 4.
Namestnik: *Čanžek Andrej,* železničar, Maribor, Jan Kolarjeva ulica.

Okraja **Laško** in **Mozirje** (vezana):

Kandidat: *Fric Ignac,* rudar, Retje 119, p. Trbovlje I.
Namestnik: *Kužnik Ivan,* železničar v pok., Vrhovo 46, p. Radeče.

Okraj **Murska Sobota:**

Kandidat: *Klojčnik Franjo,* rudniški zidar, Črna-Prevalje.
Namestnik: *Močnik Ivan,* mizar, Maribor, Vrbanova ulica 19.

Okraj **Prevalje:**

Kandidat: *Zupan Ivan,* tesar, Loke 191, p. Trbovlje.
Namestnik: *Dietinger Ivan,* tov. delavec, Guštanj.

Okraj **Ptuj:**

Kandidat: *Žorga Jakob,* strojevodja, Ljubljana.
Namestnik: *Vrhovc Franc,* zidar, Ljubljana.

Okraj **Slovenjgradec:**

Kandidat: *Gradišnik Matija,* ključavničar, Berdinje 36.
Namestnik: *Goršek Anton,* železničar v pokoju, Trnovo 8.

Okraj **Celje:**

Kandidat: *Nemec Ivan,* kovač, Št. Pavel pri Preboldu.
Namestnik: *Osterc Rajko,* tapetnik, Ljubljana.

Okraj **Šmarje:**

Kandidat: *Jevšinek Franc,* posestnik, Vrh 13, p. Grobelno.
Namestnik: *Čretnik Franc,* železničar, Zaverše 5, p. Grobelno.

Vsi kandidati kot tudi nosilec liste so bili *izvoljeni enoglasno* na konferencah delavsko-kmečkih zaupnikov v Mariboru, Celju, Zidanem mostu, Prevaljah itd. Prvotno je bil izvoljen za nosilca liste sodrug *Sedej,* ali ker mu reakcionarni volivni zakon ne dovoljuje kandidature, je bil na njegovo mesto izvoljen s. *MAKUC.*

Po poklicu je *19 delavcev, 3 kmetje, 1 obrtnik. Makuc, Medved, Razboršek, Teršek, Fric, Kužnik, Zupan, Žorga, Vrhovc, Osterc* so pretrpeli za delavsko-kmetsko stvar ječo, odpuščanje in druga preganjanja s strani nasilnega režima. Ali kot železo v ognju so se še bolj utrdili v boju za svobodo delovnega ljudstva. *Fric Ignac* pride šele *6. februarja iz celjskih ječ,* kamor ga je obsodil režim, ker se je 1. junija v Trbovljah uprl orjunskim nasilstvom. Ker je zastavil svoje življenje za rudarje in drugi proletariat, so ga oblastniki od-

Boj za sedanjost in bodočnost slovenskega ljudstva.

Tako gledajo klerikalci na sedanji volivni boj. In tako ga razlagajo ljudem. Res je, da se gre za sedanjost in bodočnost slovenskega ljudstva; kajti, če bo šlo tako naprej, kot gre danes, bomo padli v popolno barbarstvo.

6 let se že gre za obstanek in bodočnost slov. ljudstva. In že 6 let izdaja in prodaja S(tranka) L(judskih) S(leparjev) slovensko ljudstvo. Prodala ga je beograjskim centralistom, sedela je v več vladah skupaj s centralisti, streljala je slovenske železničarje, zapirala slovenske rudarje, razpuščala slovenske delavske strokovne organizacije, glasovala za visoke davke na slovenskega kmeta, ki je pod okriljem 21 klerikalnih poslancev in tudi pod Korošec-Davidovičevo vlado plačal največ davkov, glasovala je za 6 milijard Din v militaristične svrhe, pustila pod svojo vlado slovenske fante v Makedoniji — skratka izdala slovensko ljudstvo na vseh poljih. Pomagala je opravljati delo centralističnih demokratov in radikalov.

A vedno, ko se približajo volitve, se SLS oddalji od vladnih jasel, uganja „ostro opozicijo“ in nastopa za „avtonomijo, Slovenstvo“ itd. Le klerikalci so sposobni, da na tako nečuven način *tihotapijo z ljudskimi dušami.*

Danes vpije proti nasilju radikalov, jutri — po volitvah bo že podpisala z njimi nov sporazum, nov Markov protokol in bo prekašala v nasilju same PP-jevce.

Danes nastopa za Slovenstvo, jutri bo pokleknila pred monarhijo, srbijanstvom in Pašičevo brado. In to gnusno komedijo uganja že skozi 6 let. In ljudstvo tega doslej ni izprevidelo.

Še pred par meseci ni dala SLS, ko je bila na vladi v Beogradu in Ljubljani, *niti dihati delavskemu razredu Slovenije, a danes išče med tem bičanim delavstvom zaupnico za svoje rabeljsko delo.*

Da, gre za sedanjost in bodočnost slovenskega ljudstva!

Kajti SLS nas je spravila na rob propada in nas izročila PPŽ žrelu.

Zato izpreglejte, delavci in kmetje slovenski, dajte SLS zasluženo plačilo s tem, da vsi glasujete za

slovensko delavsko-kmečko republiko!

Klerikalne sleparje.

Klerikalci so se s svojim rabeljskim delom pod Davidovič-Korošcevo vlado tako razkrinkali, da upajo dobiti glasove revnih kmetov in delavcev le z *goljufijo.*

Agitirajo, kakor jim kaže! Pred hišnimi posestniki napadajo stanov. najemnike, pred najemniki posestnike, pred bogatini revne, pred revnimi bogatine. Korošec govori v enem kraju za monarhijo, drugem za republiko in v nekaterih krajih farbajo ljudi: *Komunisti so sklenili, da vsi glasujejo za SLS!*

Delavci in kmetje, obsodite goljufe, kaznujte jih za vse laži s tem, da napolnite skrinjico našega borca

MAKUCA!

Obletnica smrti Karla Liebknechta in Roze Luxemburg.

15. januarja je 6 let, odkar sta bila po izdaji in zaslugi nemške socialne demokracije umorjena voditelja nemškega proletariata Liebknecht in Luxemburgova. Ali ona ne pripadata samo nemškemu, temveč mednarodnemu proletariatu. Vsako leto proslavlja svetovni proletariat spomin teh dveh prvoborilelev in mučenik v.

Duh Liebknechta in Luxemburgove ne pozna mej, nego gre povsod, v ječe, v tovarne, med vse trpeče in zatirane. Vsem govori: „Kljub vsemu!.. Pogum, sodrugi!“

Izdajstvo socialne demokracije nas ne sme uplašiti, ampak nas mora zbrati vse v bojevne vrste, ki bodo zmagale.

Mi ne objokujemo mrtvih, mi se moramo ob šestletnici smrti Liebknechtove in Luxemburgove zavedati, kakšno ogromno nalogo imamo izvršiti. Mi smo dolžni vztrajati do konca, mi smo dolžni Liebknechtu, Luxemburgovi dvajset tisočem padlih nemških proletarcev, 12 milijonom padlih vojakov na bojnem polju, ženam, otrokom, pohabljencem in starčkom, mučenikom in žrtvam reakcije v Jugoslaviji: vsem tem smo dolžni. In danes vprašujeta iz groba Karl in Roza slehernega:

Kaj si storil za gibanje?

Kaj si storil, sodrug?

Kaj si storila, sodružica?

Razredni boj, to ne pomenja, od drugih odrešen biti, temveč pomeni: storiti odločilen korak za odrešenje.

Razredni boj ni lenoba, ampak je delo.

Razredni boj pomeni biti nesebičen.

Razredni boj pomeni zaupati v sebe in svoje sodruge.

Razredni boj, to niso naslonjači in avtomobili, ampak največji napor vseh moči.

Razredni boj ni mir, ampak je vojska na znotraj in zunaj.

Razredni boj pomeni po neskončnem trudu, krvi, lakoti, delu, terorju, pobratenju in manifestih — brezrazredno družbo, osvobojeno človeštvo.

Boj za svobodo je prastari boj. Rodovi in celi narodi so padli za njo. Umirajoč in krvaveč so še klicali živim: „Naprej!“

Mnogi od nas bodo še napolnili ječe in storili sveto smrt; drugi pa: ti in ti in jaz bodo stopili z golgate v obljubljeno deželo. Samo večne zvezde bodo sijale nad nami.

In upostavili bomo delavsko-kmečko državo. Naše hrepenenje se bo izpolnilo.

Danes pa se obračamo proti vzhodu kot Liebknecht v novembru 1918 in kličemo vsem padlim:

„Mi pridemo, sodrugi!“

Zbirajte za volivni fond!

sodili Proletariat ga bo pa izvolil za svojega zastopnika. — Pa tudi drugi so sami delavci in kmetje, ki se boré od mladih nog za mir, kruh in svobodo in se bodo borili do popolne zmage. Edino takim ljudem more zaupati slovenski proletariat, slovenski kmet.

Edino za to listo morejo glasovati štajerski delavci: rudarji, železničarji, kovinarji, viničarji, kmetje.

Izognili se bodo vsem pastem, ki jih je nastavila gospoda na Štajerskem, da bi zmedla delavce in kmete in ulovila njihove glasove. Ne bo jih prestrašilo niti nasilje Pivkovega „narodnega bloka“, ne bo jih prevaralo hinavsko petje sleparskih klerikalcev, niti limanice Prepeluha, ki izrablja za svojo špekulacijo na Štajerskem Radičevo ime, niti centralistični patriot Korun, niti razne liste zagorskih „malih kmetov“, ki so jih postavili radikali in klerikalci, da cepijo glasove.

Ne volite tistih, ki so vam delili ječe, krogle, trpljenje, ne volite krivih prerokov, ki so vas skozi šest let goljufali, izvolite one, ki so žrtvovali za delovno ljudstvo same sebe in dobrobit svojih družin!

8. februarja bodo vsi *štajerski* delavci in kmetje glasovali za

MAKUCA.

8. februarja bodo *vsi železničarji* volili

MAKUCA in ČANŽEKA.

8. februarja bodo **vsi rudarji** volili

FRICA in MAKUCA.

8. februarja bodo štajerski delavci, kmetje in invalidi zmagali v znamenju

Del.-kmetskega republikanskega bloka

Skrinjica Delavsko-Kmetskega Republikanskega Bloka na **Kranjskem** je

5.

Nosilec liste je naš voditelj **MAKUC.** To skrinjico bodo 8. februarja napolnili delavci in revni kmetje na Kranjskem.

Roza Luxemburgova.

Roza Luxemburg ni bila samo duša in bojevnica nemškega proletariata; njej ni bil nič tujega, kar je človeško. In ta velika človečnost Roze Luxemburgove, ki je privlačevala vsakega, ki je prišel v stik z njo, ta človečnost je bila kronana s tem, da je v boju padla za stvar, za katero se je borila skozi vse življenje. Ko je bilo pobito januarsko gibanje, ni mislila Roza Luxemburgova niti trenotek na beg, nihče od sodrugov, ki so jo poznali, se ni upal omeniti ji o begu. Stalo je mnogo truda, da smo jo prepričali, naj se skrije. Umrla je v boju in njena kri bo pričala za stvar, kateri je služila. Njen glas se bo čul tako, kakor se ne bi slišal, če bi ostala živa med nami. Kot simbol leži ona na pragu osvobojenja nemškega proletariata. Krvavo, razmesarjeno truplo Roze Luxemburgove je prapor bojevnega proletariata. Berlinski delavci so šli v stotisočih za tem truplom, in posmrtna slava Rozi Luxemburgovi bo vsako leto pokazala, kako velike so množice onih, ki poslušajo njen glas iz groba.

K. Radek 1. 1919.

Prepeluh se trese.

Mi smo že večkrat pisali, da Prepeluh — bivši socialpatriot, Žerjavov minister, klerikalec, avtonomist in sedanji milijonar, posestnik lepe vile in strahopetec — ni noben resni republikanec, ampak da hoče dobiti le *poslanski mandat.* Ker so pa danes ljudje za delavsko-kmečko republiko, je Prepeluh začel oznanjati ljudem, da je on tudi republikanec. In bil je navdušen republikanec, dokler ni PP nasilna monarhistična vlada stopila na prste tudi hrvaškim republikanskim kmetom.

In tedaj je Prepeluh *izgubil ravnotežje.* V zadnji številki svojega „Republikanca“ je napisal proti nam celo vrsto bedastih člančičev in notic, katerih edini namen je, da dokaže *kr. policijskemu ravnateljstvu in vladi, da on ni za delavsko-kmečko republiko, ampak da je le za meščansko* republiko, da se pa zadovoljuje tudi z monarhijo.

V svojem strahu piše, da smo mi pozvali njegovo stranko za skupen nastop v volitvah le zato da bi vlada razpustila njegovo SRS. Prepeluh bi torej naš poziv sprejel, če bi mi bili „državotvorni“ in če bi zagotovili Prepeluhu, da ga bo Žerjav potem na ramenih nosil. Ker se je pa bal, da bi kot iskren delavsko-kmečki republikanec šel morda tudi v zapor, je poziv odklonil. Prepeluh je torej za republiko le v tem slučaju, *če to dovoli Žerjav in policija.*

Delavci in kmetje pa vemo, da PP vlada in njena policija nikdar ne bosta dovolila republike, ampak da si jo moramo *sami priboriti.*

Zato se pa delavci in kmetje ne bodo dali zapeljati Prepeluhovemu „republikanstvu“.

Preplašeni Prepeluh piše dalje, da smo poslali poziv za skupen nastop v volitvah po „navodilu *beograjskih komunističnih komandirjev*“. Mi kakih beograjskih komunističnih komandirjev niti ne poznamo, ampak poznamo le one hrvaške in srbske proletarce, ki so ravno tako za svobodo delovnega ljudstva kot smo slovenski delavci in kmetje. In mi smo poslali Prepeluhovi SRS poziv popolnoma po *svojem* preudarku, ker smo hoteli dognati, ali je ona res za *delavsko-kmečko* republiko, ali ni. In ker je naš poziv odklonila, je dokazala, da je ona le za *meščansko* republiko. To je Prepeluh sam priznal v „Republikancu“. *In tega dejstva ne izpodbije nihče.* Delavci in kmetje niso tako neumni, da tega ne bi videli. Mi vemo, da je to Prepeluhu zelo neprijetno. In tako je treba tudi razlagati njegovo razburjenost in zmedenost v zadnji štev. „Republikanca“.

Prepeluhova „Slov. republikanska stranka“ je odklonila skupen nastop v volitvah, ker je proti delavsko-kmečki republiki.

Zato bodo pa vsi delavci in kmetje glasovali za

Makuca,

ki je nosilec liste

Delavsko kmetskega Republikanskega Bloka

v celi Sloveniji.

Zbirajte naročnike „Del.-Kmetskega lista“!

Kvišku zastave!

Ni ga več? Bratje, niso mrtvi ti, ki jih pokopavamo. Niso mrtvi Karl Liebknecht, Roza Luxemburg, Leo Jogiches, Levinč in nešteti drugi. V nas živijo! V nas morajo živeti! V srcih delavske mladine predvsem, ko gleda v svetih urah nazaj na dolgo, krvavo pot trpljenja svojega razreda, ko gleda s svetlim očesom na solnčno pot socialistične bodočnosti. Volja! Volja, zbudi se! Možgani, ustvarjajte misli! Usta, govorite! Roka, skrči se v dejanje! Potrpežljivost! Odločna potrpežljivost! Vztrajna smelost, dokler ne zagori Liebknecht stotisočero, dokler ne vzplameni Roza Luxemburgova v milijonih src proletark.

In potem naprej! Zastave naprej! Poteptati, kar se zoperstavlja. Na delavski mladini je, da žene naprej, da vzpodbuja, da je predstraža. Slaven in težak je obenem poklic praporščaka. Mi se borimo za slavo največje odgovornosti, mi hočeno živeti v ideji, za idejo. Ideja nad vse! **E. Hörnle.**

Prepeluh hoče soditi druge po sebi.

Prepeluha se loteva po hišni preiskavi v njegovi razkošni vili vedno večja zmedenost. Tako piše na primer v „Republikancu“:

„Vlada je razpustila hrvaško kmečko republikansko stranko, češ da je „boljševiška“. Prepovedala je hrvaškim republikancem tudi njihove časopise. Ni pa prepovedala belgrajskim „komunistom“ njihovega res komunističnega časopisa! Čudno je le, da sme srbski boljševik izdajati svoj list, republikanec pa ne, čeprav ves svet ve, da hrvaški republikanci niso „boljševiki“. Zato je popolnoma opravičen sklep, da obstojé med vlado in beograjskimi „komunističnimi „voditelji“ g[illegible] zveze“.

Nas sicer beograjski komunisti ne zanimajo tako kot Prepeluha. Vemo pa to, da je vlada ustavila centralno glasilo Neodv. Delavske Stranke (NDSJ) „Okovani Radnik“ še, preden je ustavila list hrvaških republikancev.

Dokler vlada ni razpustila HRSS, se je Prepeluh vedno trkal na prsi, da je njegova stranka pod vodstvom Radiča. In vlada ni niti zaprla Prepeluha, ni ustavila njegovega lista, iz česar popolnoma opravičeno sklepamo po logiki (mišljenju) Prepeluha samega, da je Prepeluh v zvezi z današnjo vlado. To sklepamo še tem bolj opravičeno, ko vemo, da je Prepeluh že sedel skupaj z Žerjavom na vladi, da mu je Žerjav poskrbel lepo penzijo in mu pomagal do vile in Blasnikove tiskarne.

G. Prepeluh, ne sodite drugih po sebi in ne mislite, da so ljudje neumni, če ste vi od strahu zmedeni! — Na take vaše adute ne dobite niti enega glasu več, temveč prej manj.

Še ena cvetka s Prepeluhovih vrtov.

Prepeluh misli, da so ljudje pozabili na to, da je bil on svoj čas kraljevi centralist in drugo ter da se je začel zavzemati za meščansko (ne za delavsko-kmečko) republiko šele na zimo pred volitvami. Zato ga smatrajo delavci in kmetje povsod za špekulanta z republiko.

Ali Prepeluh sodi druge po sebi in hoče dokazati svojo grdo lastnost nam, ki smo pozivali delovno ljudstvo za delavsko-kmečko republiko, odkar obstoji Jugoslavija.

Tako piše v „Republikancu“ sledeče:

„Tako so n. pr. sklenili komunisti, da ne bodo nastopili pri volitvah s svojim pravim imenom kot komunisti in tudi ne pod svojim poznejšim imenom „Neodvisna Delavska Stranka Jugoslavije“, ampak so sklenili nastopiti kot kmečko-delavski republikanski blok“. To so sklenili zato, da bi lovili volilne republikanske glasove za komunizem, ki ga pri nas že največji butec več ne mara“.

Prepeluh dobro ve, da je to grd in lažnjiv očitek od strani njega kot znanega pol. verižnika nam, ki smo zvesto

in vedno vztrajali na braniku pravic delovnega ljudstva. Prepeluh dalje dobro ve, da je razpuščena komunistična stranka in da je ustavljena NDSJ. Prepeluh vse to dobro ve. On je hotel s to ogabno notico doseči nekaj drugega. Kaj?

Tako, kot je svoj čas dal brzojavno aretirati trboveljske kom. rudarje,

tako bi hotel danes, da pozapro kandidate „Delavsko-kmečkega Rep. bloka“, — češ da je komunističen.

Tisti, ki ste nasedli Prepeluhu, spreglejte njegovo policijsko — provokatorsko pisanje in mu obrnite hrbet!

Napravite konec!

Še nikdar ni bilo delavstvo v tako resnem in težkem položaju, kakor je danes. Treba je združiti ves bojevni proletariat, da si zboljšamo svoj obupni položaj.

A naši Korunovi in Bernotovi „socialisti“ v tem položaju ne vedo drugega početi, kot da se prepirajo za pravilnik, progresivni davek in kandidature. Delavci si ne smejo več dopasti tega, da se gredo z njimi mance razni advokati, Žerjavovi zavezniki in Bernotovi davčniki. Ta gospoda okrog „Socialista“ in „Napreja“ je skienila, da najbolj meša delavstvu glavo baš v tem volivnem boju. Cepijo se in cepijo na frakcije in grupe kot tista grda žival — trakulja. To pa ubija delavsko silo, ki je razcepljena brez moči, združena pa premore vse. Delavci, ne dajte se več razbijati od teh razbijačev in volite enoglasno

Delavsko-kmečki republikanski blok!

Vlačugarstvo.

Vlačugarstvo — to je mil izraz za početje, ki ga navadno imenujejo ljudje k. rba . . .

Volivni boj se bliža svojemu višku. PP pripravljata 8 februar z razpuščanjem hrvatskih republikanskih organizacij, madjarske stranke, z aretacijami, uduševanjem listov, s falzifikati. Klerikalci imajo v službi spovednice, prižnice, mežnarje, kaplane, župnike. Socialpatrioti konsume, amsterdamske in državne podpore Škilavi Prepeluh hoče vloviti mandat s tem, da govori ljudem, da je za Radičevsko republiko. Vsak po svoje. To je javno. A tajno dela denar, sveta vladar. Meščanske stranke s težkimi tisočaki kupujejo kandidate, s tisočaki kupujejo agente, s stotaki, pojedinami in korupcijo lovijo glasove.

Vse peklenske sile delajo na tem, da bi 8. februarja ne prišla do izraza volja delovnega ljudstva, ki je za slovensko delavsko-kmetsko republiko.

Meščanske stranke kupujejo razne agente, da bi zmešali ljudstvo z raznimi listami in parolami. Tako so na Štajerskem deloma klerikalci, deloma radikali najeli več ljudi, da vložijo posebne liste in da bo nastavljenih 8. februarja baje 13 pasti, v katere naj bi se vlovili glasovi delavcev in kmetov.

Na Kranjskem je središče takih agentov preneseno v Novo mesto. Tam že dolgo agitira po novomeškem in črnomeljskem okraju Josip Murn, lesni trgovec iz Nov. mesta. Ta je izdal tudi nekake „Republ. Novice“ in lovi večinoma naše sodruge in somišljenike s parolo „delavsko-kmetska republikanska stranka. Ljudem pripoveduje, da on ni niti za Radičevo, niti za Prepeluhovo, niti „ekstremno“ komunistično, temveč da je za posebno dolenjsko kmečko-delavsko republiko. Pravi, da bo magari riskiral 100 000, samo da pride do mandata. Kdo ga je tako navdušil za mandat in razsipanje denarja? Demokrati? Direktno ne. Murn je sredstvo v rokah znanega političnega pustolovca in kavalleona

Lovra Klemenčiča.

Ta je dobil pred časom pismeno ponudbo od Žerjavovcev, naj organizira po Dolenjskem kmečko stranko. In Lovro je sedaj dobil tega Murna in ga prepričal, da bo on (Murn) izvoljen za poslanca. Lovro mu tudi pише njegov list, katerega 1. štev. je tako žalostna in zmedena, kot Lovretovi možgani. Početje Lovra Klemenčiča je višek vlačugarstva v polpreteklem političnem življenju Slovenije. On je istočasno agent Bernota, Žerjava, Radiča, oboževalec angleških lordov in konservativcev in Mefisto novomeškega Murna.

Bernot se je razkoračil v zadnji štev. Bernot Lovretovega „Napreja“ in je napisal: „Delavsko-kmetski list“ molči na vsa odkritja s. Klemenčiča . . . Ali voditelji neodvisnih molčé priznavajo naše ugotovitve!“ Vsi pošteni proletarci bodo razumeli, da pljunemo na vsa pisarjenja Klemenčiča, dolenjskega tihotapca s človeškimi dušami. Čudimo se le Bernotovim članom, da trpé kaj takega, da jim tip kot je L. Klemenčič, vrta njihov sveti pravilnik. Kako morejo trpeti v svojih vrstah človeka, ki istočasno organizira drugo stranko in vodi Murnovo akcijo?!

Opozarjamo vse somišljenike v novomeškem in črnomeljskem okraju, da naj ne nasedajo novemu lopovskemu triku Murna-Klemenčiča. Kajti, kakor smo čuli, sta nasedla dva sodruga v Črnomlju in Semiču. Dotičnika naj popravita svojo pogreško in naj se ne data umazati!

Drug novomeški tip Uderman hoče zmešati ljudi s „stranko dela in reda“. Da bo imel večji uspeh, je sklenil, da

Skrinjica Delavsko-Kmetskega Republikanskega Bloka **v Ljubljani** je

2.

Nosilec liste s. **MAKUC Ivan.**

se po vozil po vaseh na gnojnem vozu, v katerega bo vpregel suho kljuse.

Čudne, a resnične stvari so to. Vse to dokazuje, da gospoda ne izbira nobenih nasilnih in lopovskih sredstev, samo da bi še dalje goljufala delavski in kmetski razred.

Delavci in kmetje pa morajo dokazati, da so postali v teh šest letih trpljenja, preganjanja in krivice zrelejši, in se ne smejo pustiti več prevarati. Delavce in kmete ne sme zlomiti niti PPŽ teror, niti se ne smejo dati vloviti v številne nastavljene pasti, temveč naj se zbero okrog

Delavsko-kmetskega Republikanskega Bloka,

ki bo imel 8 febr. **na Kranjskem**

5. škrinjico.

In to naj napolnijo vsi zatirani in brezpravni in oddajo svoj glas za znanega proletarskega borca

MAKUCA Ivana.

Internacionalni pregled.

Anglija oborožuje obmejne države proti sov. Rusiji.

„Workers Weekly“, angleški delavski list, prinaša seznam transportov orožja in municije iz Anglije v Estonsko, Litavsko in Letsko. Iz tega seznama se vidi, da pošilja Anglija ogromne množine orožja in municije v ruske obmejne države.

Socialdemokratje se odkrito proglašajo za zaveznike rabljev.

V našem listu smo že poročali, da so estonski socialpatrioti vstopili v teroristično vlado, ki je dala postreliti nekaj sto delavcev. II. internacionala jih je vprašala, zakaj so to storili. In estonski socialdemokrati so odgovorili:

„Svoj čas smo obtožili vlado, da je sklenila nepravilno, ko je zaprla 149 komunistov. Dogodki 1. decembra, t. j. upor v Revalu nam je pa odprl oči. Sedaj smatramo vse vladine ukrepe za upravičene, ker hočejo zavarovati državo. Iz istih razlogov smo glasovali za to, da se izroči vso oblast vojaštvu, in smo vstopili v to vlado, da šodelujemo v boju proti komunizmu.“

Celokupni estonski meščanski tisk pozdravlja to izjavo socialdemokratov. Ali hočete še več dokazov za to, da so socialpatrioti izdajice delavstva?

Teror v Mussoliniji.

Ko so odstopili nefašistični ministri in med njimi zadnji, justični, je Mussolini sestavil kabinet iz samih fašistov. Na seji novega ministrskega kabineta je notranji minister poročal o vladnih odredbah iz najnovejših dni. Po njegovem poročilu je bilo dosedaj razpuščenih 95 društev in 25 organizacij, nadalje prepovedanih 120 sekcij fašistom sovražnega vojaškega udruženja „Italia libera“, aretiranih je bilo 111 protifastičnih politikov, zaprtih 150 lokalov in izvršenih 1650 hišnih preiskav. — Novejši časopisi poročajo o uličnih bojih, kjer je bilo mnogo mrtvih in ranjenih. Vršijo se po več mestih. Natančnejših vesti fašistična cenzura ne propušča.

Nove aretacije v Rumuniji.

Na Sedmograškem in v Banatu je bilo ponovno aretiranih 224 oseb radi suma, da so vodili komunistično propagande. Med aretirani je mnogo žen in deklet, pri katerih se je našlo komunistične brošure in tiskovine.

Beli gardisti se gibljejo.

V zvezi s pripravami svetovne buržuazije so se začeli pripravljati proti sovjetski Rusiji tudi belogardistični Rusi pod vodstvom bivšega velikega kneza Nikolajeviča in s pomočjo raznih evropskih vlad ter Vranglove armade. Beli gardisti se zbirajo zlasti na Balkanu in na Bavarskem.

Krvav teror na Estonskem.

Upor revalskih delavcev je bil udušen v par urah. Tem obsežnejše so bile pa represalije. Koliko je bilo usmrtenih se ne ve, ker niso objavljeni nikaki podatki. Govori se o 75 do 100 ubitih, vendar je o število premajhno. Sodišča so tajna vojaška sodišča. Mnogo delavcev je zaprtih, četudi niso bili udeleženi pri stavki. Ječe so prenapolnjene. Estonska, ki ima komaj 1·5 milij. prebivalcev, ima v zaporih 5000 jetnikov, ki ne uživajo pravice do zagovornikov in ki jim je prepovedano vsako občevanje z zunanjim svetom. Vse strokovne organizacije so razpuščene. — In v estonski vladi sedijo socialni demokratje!

Proti temu krvavemu terorju je predsedništvo moskovskih odvetnikov poslalo protest na odvetnike celega sveta, apelirajoč nanje, da se dvignejo proti krvavi justici na Estonskem, ki brezobzirno tepta vse zakone in vse pravo. Med 300 ustreljenimi se nahajajo 13 letni otroci in zdravnik dr. Poljakov, ki je revolucionarcem dajal zdravniško pomoč.

Druga internacionala v protiboljševiški fronti.

Na seji druge internacionale v Bruslju se je mesto obrambe svojetske Rusije govorilo z vso vehemenco proti sov. Rusiji. Glavni nasprotnik in glavni aranžer te gonje je belgijski socialni demokrat Vandervelde (tisti, ki se je z eroplanom vozil po Jugoslaviji in Balkanu). Nastopil je tudi proti angleški delegaciji, ki se je po povratku iz Rusije povoljno izražala o prvi delavsko-kmečki državi in njenem napredovanju. Podpirali so ga estonski socialisti, socialni demokrati iz Hortijeve Madžarske in zlasti so mu šli na roko georgijski menjševiki s Ceretelijem na čelu. Cereteli je poudarjal tudi na javnem shodu, da je treba nastopiti za samostojnost Georgije in da znači ta boj obenem za uničenje boljševizma. Edino delegatje angleške stranke so ubrali poštenejšo pot in niso podpirali protiboljševiške gonje. Zato so ostali osamljeni na posvetovanju.

Socialna demokracija je resnično postala tretja meščanska stranka in zagovornica ter pomagalka fašizma.

Pakt med Hortijem in socialpatrioti.

„Nepszawa“ priobčuje pakt, ki so ga že pred tremi leti sklenili beli diktator Horti in ogrski socialpatrioti. Pakt je sestavljen v obliki protokola in vsebuje sledeče: Vlada zagotavlja socialdemokratom pravico do koalicije (zbiranja, zborovanja itd.) in bo postopala samo proti komunistom, Socialdemokrati pa opustijo propagando in agitacijo proti vladi in razvijejo zlasti med inozemskimi socialdemokratičnimi strankami agitacijo v prid madjarske zunanje politike. Socialisti ne bodo uprizarjali nobenih političnih stavk.

To je razredni boj socialpatriotov v praksi.

Dopisi.

Trbovlje. Orjunaši, najbolj vneti varuhi mednarodnega kapitala, Trboveljske premogokopne družbe. Tajnik omenjene družbe v Trbovljah, gosp. Ivan Pleškovič, poznat kot navdušen orjunaš, zataji to svoje prepričanje, kadar je potreba pokazati trdo pest svojim rojakom trboveljskim domačinom, da pokaže vpliv francosko-nemškega kapitala, ki se igra z usodo domačinov in jih tira iz domačega kraja. Dve Trboveljčanki, hčerki revnih rudarjev B. in J., sta prosili za sprejem v delo pri rudniku in ga tudi dobili. Ko sta že bili pri zdravniku, se domisli priganjač in hlapec mednarodnega kapitala Pleškovič in zahteva, da pridete takoj k njemu, kar se je tudi zgodilo. Pleškovič takoj nahruli sodružico B.: „Kdor proti nam hujska, ta ne dobi dela pri nas; vi ste tista, ki je v lanski stavki nosila in delila plakate.“ Sodružica B. odgovori temu gospodu: „Nisem hujskala, vsi rudarji so zahtevali samo pravico; če sem pa delila plakate, to ni kaznjivo. Bila sem 20 dni v preiskovalnem zaporu in potem oproščena.“ G. Pleškovič seveda ni dal dela in primoral s tem, da sta si morali iti izven domače občine dela iskat.

Vprašamo pa g. Pleškoviča, kako se ujema njegovo orjunsko kričanje o ljubezni do domovine in nacije z vlogo, ki jo igra v službi francosko-nemškega kapitala, s postopanjem proti domačinom in sestram te nacije, za katero toliko kriči.

Trbovlje Radikalni lopovi. Z lanskim štrajkom so jo radikali zavozili pošteno. Nikdo jim ne gre na lim. Tudi časopis se ni obnesel. Zdaj poizkušajo novo farbarijo. Koren, vodja radikalov, si ne upa v Trbovljah postaviti radikalno kandidatno listo, ker ve, da bi skrahiral. Zato propagira nekak gospodarski blok brez vsake farbe, a v resnici bi poslanci, ki bi bili izvoljeni na tej listi, stopili v radikalni kljub, kakor je Koren sam izjavil. Da bi pa ta Koren natrosil peska v oči trboveljskim rudarjem, se je napotil k sodrugu A. in mu ponudil 5000 Din, če sprejme kandidaturo pri radikalih. Sodrug A., izkušen, zaveden rudar, mu je pa odgovoril: Teror mi ne dopušča, da bi aktivno delal v delavskem pokretu in zato ne morem sprejeti kandidaturo ali sploh kako funkcijo pri neodvisnih. Ali če bi lahko to storil, bi kandidiral samo pri neodvisnih, nikdar pa ne pri vas radikali. — To je poštena beseda in kakor je storil sodrug A., tako bodo tudi storili vsi zavedni Trbovci z radikalnimi agenti in izdajalci.

Tržič. V novem letu se zopet oglašamo tržiški razredno zavedni proletarci. Božične praznike smo praznovali slabo in tako tudi Novoleto, dočim je tržiška buržuazija te praznike praznovala v znaku pijanosti in predilniški mojstri, ki so k prazniki dobili 13. plačo, to je dvojno, so se dobro odrezali s tem, da so v gostilnah nosili stotake za klobukom, a mi delavci in delavke in naši otroci smo stradali.

Tržiški obrtniki izkoriščajo svoje vajence, da morajo delati po 12, 14 in tudi 16 ur na dan, dočim zakon o zaščiti delavcev predpisuje največ osem ur na dan.

Vajenci, vzdramite se in zahtevajte od svojih mojstrov, da se ravnajo po zakonu. In tudi pomočniki v malih obratih naj se pridružijo strokovni organizaciji, da bodo potem združeno nastopili proti podjetnikom, ki jih izkoriščajo.

V nedeljo smo bili v delavskem domu, tu je tudi gostilna. Kadar prihajajo gosti je često prepir. V del. domu tega ne bi smelo biti. Tudi vino je slabše nego v drugih gostilnah.

Kako podpirajo tržiški socialpatrioti buržuazni tisk. Na steni visijo Jutro, Slovenec, Nova pravda in nazadnje Socialist, v katerem so zadnje dve strani sami inserati. Tako je s kulturno vzgojo v tržiškem delavskem domu.

V predilniški strok. organ. v Tržiču se je vršil sredi novembra 1924 izvanredni občni zbor. Poročilo občnega zbora smo

poslali na uredništvo „Delavca“, toda do danes še ni bil objavljen, dočim ima za razne inserate dovelj prostora.

Prihodnjič bomo vam sporočili o razmerah okoliških malih kmetov, ki se ne morejo preživljati doma na posestvu in so prisiljeni hoditi v tovarne iskat zaslužka. Baron Born pa ima velike gozdove in mnogo zemlje, a agrarne reforme niso prinesli niti klerikalci niti demokrati. Ali ni čudno, da so v govorih in v časopisju vsi: i klerikalci i demokrati za agrarno reformo, ne naredi pa nihče nič za kmeta. To razliko med govorjenjem, obljubljanjem in pa med resničnim delom so kmetje spoznali in zato bodo vsi revni kmetje in delavci 8. II. volili Delavsko-kmečki republikanski blok, listo, na kateri je nosilec sodrug Makuc in ki bo 5. lista na Kranjskem.

Črna. Če pa ne morete, pa pojdite v pokoj — tako je odgovoril nadpaznik Dretnik v Neuberger-jami tesarju Jezerniku, ki je že precej v letih in je nadpazniku potožil, da težkega dela v jami ne more več zmagovati. Dični g. Dretnik, ki je prišel do svojega naslova brez strokovne šolske izobrazbe, menda misli, garaj ali pa umri, če pa že ne moreš, pa pojdi par mesecev prej v pokoj stradat.

Pri nas je nemalo krčmarjev, ki prav dobro stojijo. Večini gleda jetika iz obsežnih trebuhov, ki so jim takorekoč zrasli na žuljih navadnih delavcev. Vendar v njih prostorih kakšen delavski časopis nima mesta.

Preserje. Pri nas se je vršil volivni shod na Sv. treh kraljev dan delavsko-kmečkega republikanskega bloka. Shod je bil zelo dobro obiskan po samih delavcih in kmetih. Na shodu nam je poročal s. Makuc o pomenu sedanjih volitev za dedelavce in kmete, opisal je vseh trinajst vlad, ki so vladale do zadnjega časa temu nesrečnemu delavskemu razredu. Vse so si bile edine v obljubah in frazah. Njihov parlamentarizem obstoji v lovu za frnikule od tigrovske pa do fašistične vlade, od socialpatriotične do centralistične SKS. Vsi bi bili radi še nadalje ministri na račun zgaranega kmečkega in tovarniškega delavca. Enoglasno je bilo mnenje shoda, da nobene frnikule več tej garjevi gospodi.

Ta dan so zborovali v Preserju v občinski šoli tudi orjunci. Zahotelo se jim je iti poslušat, kako zborujejo zavedni delavci in kmetje, in res obstanejo pri gostilniškem vhodu. G. Beršek iz Ljubljane se v njihovem imenu javi k besedi in v milih besedah pove, da je revnih starišev sin, da ima revmatizem, da ima država SHS 12 milij. prebivalcev, da je dr. Žerjav najboljši slovenski politik in da naše Primorje še sedaj ni osvobojeno. Ko se mu je odgovorilo, da nismo mi vzrok njegovega revmatizma, temveč slabo vreme, in da tudi nismo krivi sužnosti naših bratov v Primorju, temveč da krivdo nosi nacionalni blok in PPŽ režim, ko neprestano zahajajo Ninčič in Pašič v vas h krvniku Mussoliniju in rešujejo sužnost naših bratov tako, kakor je našim tiranom in tirančkom prav, to se pravi, da ne marajo rešitve in da ne marajo za Primorje. Nadalje se nacije ne rešuje s šraubstokom in z ječami. Da je dr. Žerjav dober politik, to tudi radi verujemo; njegovih dobrot ne bodo nikdar pozabil ne delavci in ne kmetje.

Potem je govoril še nek delavec, ki je opisal sedanji neznosni položaj železničarjev. V zaključni besedi je dejal radi maščevanja nad vsemi nasilji in radi velike proletarske ideje bomo v Preserju volili vsi kot en mož delavsko-kmečki republikanski blok, katerega nosilec liste je s. Makuc. Skrinjica je peta.

Po shodu smo še zbirali za volivni fond, ker kmetje in delavci nimajo kase na razpolago. Prijavilo se je več novih naročnikov za Delavsko-kmečki list.

Trda kmečka roka s Preserja.

Ljubljana. (Izkoriščanje gledališko-tehničnega osobja.) V Ljubljani imamo dva gledališča, dramsko in operno, kjer je zaposleno okoli 30 uslužbencev moškega in ženskega spola. To osobje je takole zaposleno: moški od 8. zjutraj do 12. ure in od 2. do 6. popoldan, dalje od 8. zvečer do 10. ali 11. ure, tako da se dela 10 do 12 ur dnevno. Plača oženjenega z družino znaša mesečno 1035 Din, to pa samo za onega, kdor je že dolgo v službi, n. pr. 10 do 15 let. Drugi zaslužijo manj, nimajo draginjskih doklad za otroke in ženo. Samec zasluži mesečno 700 do 800 Din. Dalje zaslužijo ženske 500 Din mesečno, a se jih zaposluje 10 do 12, celo do 14 ur. Garderoberke delajo 14 ur.

Koliko vlog se je že dalo na g. Mahkota, administratorja gledališča, da bi se nočno delo nagradilo, ali vse prošnje zaman. G. Mahkota pravi, če nočete vi, bomo pa vzeli brezposelne, ki jih pride vsak dan več kakor 50 vprašat za službo; oni bodo radi delali še za manj, ker so lačni. To je tisti g. Mahkota, o katerem je svoj čas „Orjuna“ toliko pisala, da je imel pri koroškem plebiscitu neke umazane posle. Kakšni so bili ti posli, bi Orjuna lahko pisala, če bi hotela. Ker je pa g. Mahkota danes bud pristaš današnjega PPŽ režima, bo ostalo vse pri starem.

Če bo g. Mahkota še nadalje tako šikaniral uslužbenstvo gledališča, pride vse na dan. G. Mahkota celo grozi odpustiti vsakega uslužbenca, ki bi ostal radi bolezni doma. Svetovali bi g. Filipu Uratniku, ki je sedaj tajnik Delavske zbornice v Ljubljani, da temu g. Mahkotu pove, da se tega ne sme delati. Saj ima g. Uratnik mesečne plače 4000 Din.

Ruše. Malo je čitati v javnem časopisu o naši patriotični dravski dolini, da bi si lahko kdo mislil, da tukaj vse spi. Je pa ravno nasprotno. Vse stranke so že prav pridno na delu, vendar se zadovoljujejo samo s sestanki za zaprtimi durmi, videti je, kakor da umijajo črni črne. Orjuni strižejo bele brade, da bi se vendar posrečilo, jih predstaviti kot opravičence vsega zla. Stare grešnike proglašajo za odrešnike revnih kmetov in delavcev. Novopečeni radičevci premišljajo, kaj je zakon o zaščiti države, socialpatrioti jemljejo mirno na znanje, da prevlada mnenje za „Delavsko-kmetski republikanski blok“. Očividno imajo Žerjavovci največ denarja na razpolago za agitacijo; precejšnje število sodrugov dobijo njih glasilo „Domovino“ kar zastonj. 8. februarja bomo videli, ali zmaga zavest proletariata ali denar cestnih bankirjev, veleposestnikov in restavraterjev.

Končno še opozarjam merodajna mesta zaradi dostavljanja našega časopisa. V Selnici ob Dravi na primer se dostavlja tako neredno, da ga dobi naročnik šele čez 8 ali 9 dni. Pošto ima en kmet, gospod Obersnel, bivši orožnik, raznaša jo navadno Marijina devica in tudi fajmošter je tam precej agilen. F. G.

Vuzenica ob Dravi. Dne 4. januarja je imela SLS tukaj svoj volilni shod. Govoril je bivši drž. posl. Pušenjak. Značilno je pri tem le to, da so svoj shod hoteli in skušali popolnoma prikriti. Povabili so samo najožje pristaše-zaupnike. V tem se pač najlepše vidi njihov strah pred ljudsko sodbo.

V svojem govoru g. Pušenjak pač ni dokazal in povedal nič druzega kot to, kar je naš tisk vedno trdil in povdarjal, namreč: da klerikalna stranka ne bo nikdar pripomogla oziroma zboljšala delavstvu njegov bedni položaj in da ji ni za malega kmeta, da noče rešiti agrarno vprašanje, razlastiti cerkve in zemljo podeliti bajtarjem in dninarjem. G. Pušenjak namreč je povedal med drugim tudi to, da se SLS ni borila in se ne bo borila za noben zakon, ker se njej v glavnem gre samo za to, da doseže samostojnost Slovenije. Dalje je dejal, da niso bili kaznovani krivci 1. junijskih dogodkov v Trbovlju. Našteval je silne zasluge SLS za invalide, vdove in sirote, o veliki moči zakona o korupciji ter dejal, da je njih vlada naredila v treh mesecih toliko dobrega za delavstvo, kot nobena druga stranka v štirih letih.

Proletariat, posebno njega kmetski del, mu pa na njegova sleparjenja ne bo šlo. Proletariat od samostojnosti Slovenije nima ničesar, ako bodo v njej vladali farji — izkoriščevalci in razni klerikalni tigri. Delavstvo je izprevidelo, da hočejo klerikalci imeti Slovenijo kot svojo, in samo svojo, domeno. Delavsko-kmetski republikanski blok se pa bori za delavsko-kmetsko vlado. Zato gre vso razredno-zavedno delavstvo z njim. Govoril je o 1. juniju, o pobojih.

Kako si sploh upa član iste stranke, ki je bila na vladi tri mesece in dopustila, da so se pod njenim režimom „pravičnosti“ nahajali najboljši naši sodrugi brez zaslišanja v preiskavi štiri mesece, še o tem govoriti. Ne, morilci na Zaloški cesti — ne operete se. Drži se vas še kri nedolžnih žrtev. Delavstvo je spoznalo, da niste za las boljši od PPŽ režima, zato bo z vami tudi 8. februarja obračunalo.

O klerikalni korupciji imamo pa najlepši primer v naši občini sami, kjer imamo klerikalnega župana. Letošnje poletje je toča pobila skoro vse poljske pridelke v tukajšnji sosedni vasi Št. Vid. Država je nakazala občini koruze, ki bi se naj po znižani ceni razpečavala najbolj prizadetim malim posestnikom. Postopalo se je pa drugače. Bogati, po toči nič ali zelo malo poškodovani posestniki, seveda klerikalci, so dobili vse, kar je bilo na razpolago, med tem ko mali posestniki in delavci, ki imajo polja le v najem, niso dobili nič. A zakaj? Ker ne trobijo v njih rog. Je to „pravica“?

Napisal sem ta kratki dokaz o klerikalnem gospodarstvu v občini. Za verske fanatičare je pa omembe vredno, da imamo tukaj dekana, ki noče iti sprevidet težke bolnike, in ki ob nedeljah popoldne niti večernic ne bere; da si tako pridobi več prostega časa, da zamore biti redar na političnih shodih korumpirane Stranke Ljudskih Sleparjev.

Še zaostale sodruge trpine pa opozarjamo, da je zadnji čas, da se otresejo klerikalnega frazerstva, da se otresejo spon, v katerih še tiče. Kajti slišali ste vsi dobro iz ust g. Pušenjaka, da SLS ni za delavsko-kmetsko republiko, da je ona za monarhijo. Da SLS ni za samoodločbo naroda, nego za zatiranje naroda po farški kliki. Da SLS ni za odpravo vojaštva — nego le za utrjevanje militarizma. Zato bomo pa mi razredni borci 8. februarja volili Delav.-kmetski republikanski blok, ki edini varuje in se bori za pravice delavca in kmeta. Pc.

Skrinjica Delavsk.-Kmetskega Republikanskega Bloka na **Štajerskem** je

7.

Nosilec liste je

MAKUC IVAN.

To skrinjico bodo napolnili 8. februarja delavci in revni kmetje na **Štajerskem.**

Za kaj se bori „Domoljub“?

„Za svobodo in križ častni“ se je treba boriti, pravi „Domoljub“. Mi bi radi vedeli kakšna je to Domoljubova svoboda. Najbrž misli „Domoljub“ na tisto svobodo, da lahko Korošec minister postane, kajti zdaj ne more postati minister in torej ni svoboden. Saj je vendar „Domoljub“ čisto zadovoljen in nič ne govori o svobodi, kadar je Korošec minister in kadar je Kulovec minister. Takrat se „Domoljub“ nič več ne bori, ampak samo hvali, koliko dobrega so naredili gospodje ministri.

Za tako svobodo se ne bo boril noben kmet. Mi dobro vemo, da pomenja taka „svoboda“ zapore in svinčene krogle kot na Zaloški cesti. Mi hočemo svobodo delavcev in kmetov, ne pa svobodo ministrov, goljufov in oderuhov.

Od „križa častnega“ pa še ni bil nobeden sit in noben kmet ni z njim plačal davke.

Korošec za „svobodno“ Slovenijo.

Ali veste, kakšna je ta „svobodna Slovenija“? Ne veste? Treba se je ozreti samo za par mesecev nazaj, ko so bili klerikalni voditelji na vladi in je veliki župan plesal kakor so kler. poslanci hotel. Takrat smo imeli „svobodno Slovenijo“: sodrugi v zaporih, organizacije razpuščene, vsi shodi prepovedani, a orjunaši so uživali vse predpravice. Takrat so bili davki ravnotako davki, ravnotako so ti davki romali v Beograd in se tam razdelili za vojaštvo, ministre in kraljevski dvor. Tako „svobodno Slovenijo“ delavci in kmetje ne marajo; naj gre k vragu. Mi hočemo delavsko-kmečko Slovenijo! Take Slovenije se pa Korošec boji, ker ve, da potem ne bo mogel več zapeljevati ljudstva.

Volivni fond.

Za volivni fond „Delavsko-kmečkega republikanskega bloka“ so doslej poslali: Heinz 3·75 Din, Brenčič 5 Din, Fitz Fr. 5, Matjašič 5, Št. Ciril 10, Weingerl 10, Jurij (dalje nečitljivo) 5, Močnik 5, Strnad 5, Klojčnik 5, Peklar 5, Jazbinšek 4, Golmar 5, Lesjak 2, Polak 8, Sluga 10, Plevauč 10, Lešnik 2, Schmiermaul 1, Lulmer 3, Bela 2, Merkl 2, Mikš 2, Velec 1·50, Katz 3, Tomšič 3, Rafalt 2, Weber 2, Kerhl 2, Čanžek 3, Lorber 2, Zupanc 2, Nemec 85, Pohlin 10, Radi 10, Slabe 10, Druže 10, Andric 10, Koželj 10, Št. Ciril 7, borovniški sodrugi 78, Neimenovan 7, Javornika 5, Tačka R. 6, Demšar 10, Šabec 5, Habič 6, Arih 5, Levstek 5, Čretnik 10, Sluga 10, Polajnar iz Boh. Bistrice 175, Urbič 5, Kralj Jože z Most odračunal na poli 59. Din 52, Lukek 7·25, Uzar P. 10, Uzar Iv. 5, Mlinar 4, Erlah 20, Meglič 5, Lukanc 2, Popret 3, Mikuč 2, Hlebčar 4, Švab 5, Perko 5·50, Rozman 5, Aljančič 2, Zupan 2·50, Janežič 3·25, Kristan 2, Štefe 4, Koštrun 5, Štanca 2, Stancer 2, Stanzer Al. 2, Solovjov 2, Ankele 5, Malij 2 (na poli 66), Š. Fr. 10, Babnik 4, Kuluk 3, Kržišnik 5, Kocjančič 5, Velikajne 5, nečitljiv 5, Š 5 (pola 53.), novomeški sodrugi na poli 52. 112·50, Nemec 100, Klopčič 30, na poli 76. 34, na poli 48. na Vrhniki Din 124. Skupaj 1220·25 Din. — Večina še ni odračunala pol, vrnite jih polne čim prej, ker agitacija zahteva denarja!

Tiskovni sklad.

Za tiskovni sklad so darovali: sodrugi v Št. Jerneju 40 Din, Janez v Ljubljani 20 in 15 Din, po 10 Din: Vrankar Jos. Radomlje, Grodišek Ivan Dol pri Ljub., Neimenovan, Čič A. Trbovlje, Zupan Iv. Trbovlje, Pustak Karl Trbovlje, Divjak Andrej Logatec, Jagodic Ljubljana; Rotter Anton Guštanj 7, Neimenovan Ježice 6; po 5 Din: Makovec, Gerbec in Kregar Ljubljana, Poterč, Mastnak, Hauptman in Bezenšek Maribor, Urbas, Mihevc Logatec, Lindič Št. Janž, Šabec, Čepeljnik, Bedenk in Kregar Ljubljana; Rojec Moste 3, Čepeljnik Ljubljana 4, Schafler Gradac 4, Fr. Černe D. M. v Polju 3, Mejač Borovnica 4, Faboj Moste 4, Rozman Maribor 2, Razboršek Maribor 3, Žorga 1·50, Grdadolnik Ljubljana 2. Skupno 272 Din.

Zbirajte za volini fond!

Zahvala.

Podpisana Frančiška Odlazek se najtopleje zahvaljujem kotredeškim rudarjem za podporo v znesku 1100 K za časa dolgotrajne bolezni mojega sina Karla.

Zagorje 18. decembra 1924.

Frančiška Odlazek.

Zahvala.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem kakor tudi vsem rudarskim in steklarskim delavcem se najprisrčneje zahvaljujemo, da so nam pomagali spremiti našega nepozabnega Karla k zadnjemu počitku. Ob enem se zahvaljujeme članom in članicam bivšega izobraževalnega društva „Vesne“ za obilo vencev in cvetk, posebno pa pevcem za žalostinke.

Zagorje 17. decembra 1924.

Rodbina Odlazek.

Izdajatelj in lastnik: Konzorcij v Ljubljani.
Tiskarna Josip Pavliček, Kočevje.
Odgovorni urednik Josip Pezdir, sedlar.